

**ЧЕРКАСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**
імені Богдана Хмельницького

**Силабус навчальної дисципліни
ВК 12 «Навчання протягом життя»**

Статус дисципліни: навчальна дисципліна
вибіркового компонента фахового переліку
(внутрішньогалузева)

Галузь знань	01 «Освіта/Педагогіка»			
Спеціальність	012 «Дошкільна освіта»			
Освітня програма	«Дошкільна та початкова освіта»			
Ступінь вищої освіти	бакалавр			
Форма навчання	Денна, заочна			
Курс	3 курс			
Семестр	6			
Обсяг дисципліни	Кредити	4	Години	120
Семестровий контроль	Залік			
Викладач	Ніколаєску Інна Олександрівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної та спеціальної освіти			
Контактна інформація	nikolaesky@vu.cdu.edu.ua			
Кафедра	Кафедра дошкільної та спеціальної освіти			
Навчально-науковий інститут / Факультет	ННІ педагогічної освіти соціальної роботи і мистецтва			
Мова викладання	українська			
Предмет навчання (Що буде вивчатися)	Курс спрямовано на опанування здобувачами теоретичними знаннями й практичними вміннями, пов'язаними з розвитком і навчанням людей протягом життя у контексті безперервного становлення особистості.			
Мета (Чому це цікаво/потрібно вивчати)	Осмислення феномену навчання людини в контексті неперервної освіти; розуміння принципів андрагогічної діяльності; розкриття сенсу і особливостей навчання людини в різні вікові періоди (дошкільний вік, молодший шкільний вік, підлітковий вік, юнацький вік, зрілий вік, похилий вік, старечий вік).			
Програмні результати (Чому можна навчитися)	У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти зможуть: ПР-05 Здійснювати взаємодію в роботі закладу дошкільної освіти, сім'ї та школи. Залучати батьків до організації освітнього процесу з дітьми раннього і дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти. ПР-10 Бути знайомим з програмою раннього втручання, розуміти можливості опори на нього в подальшій роботі з дітьми з особливими освітніми потребами.			

	ПР-11 Бути знайомим з ознаками булінгу. Вміти використовувати прийоми попередження та протидії йому. Здійснювати профілактичні заходи щодо збереження життя та фізичного й психічного здоров'я здобувачів вищої освіти, планувати та реалізовувати заходи щодо попередження і протидії булінгу та різних проявів насильства чи будь-якої з форм дискримінації серед дітей й інших учасників освітнього процесу ПР-12 Будувати цілісний освітній процес з урахуванням основних закономірностей його перебігу. Оцінювати власну діяльність як суб'єкта педагогічної праці. ПР-16 Проектувати педагогічні заходи із залученням фахівців суміжних галузей, батьків, громадських діячів та ін. з метою підтримки здобувачів у освітньому процесі дошкільної освіти та початкової школи. ПР-17 Здійснювати суб'єкт-суб'єктну взаємодію і розвивальне міжособистісне педагогічне спілкування з дітьми дошкільного віку та особистісно- і соціально зорієнтоване спілкування з батьками. ПР-18 Володіти технологіями організації розвивального предметно-ігрового, природно-екологічного, пізнавального, мовленнєвого середовища в різних групах раннього і дошкільного віку. ПР-23 Організовувати освітній процес із використанням цифрових технологій та технологій дистанційного навчання молодших школярів, розвивати в учнів навички безпечного використання цифрових технологій та сервісів; дотримуватися санітарно-гігієнічних вимог використання ІКТ в професійній діяльності; дотримуватися академічної доброчесності під час використання та поширення електронних освітніх ресурсів
Компетентності (Як можна користуватися набутими знаннями і вміннями)	Дисципліна сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей: Загальні компетентності: КЗ-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. КЗ-2. Здатність зберігати та примножувати моральні,

культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

КЗ-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

КЗ-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

КЗ-5. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

КЗ-6. Здатність до міжособистісної взаємодії; працювати в команді.

КЗ-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; до творчого пошуку й реалізації нових ідей, до самопрезентації та результатів своєї професійної діяльності.

КЗ-8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; усвідомлювати свої професійні можливості та діяти в межах рівня професійної підготовленості.

КЗ-9. Здійснення безпечної діяльності.

Спеціальні (фахові) компетентності:

КС-10. Вміння складати Індивідуальну програму розвитку та необхідні для навчання дітей з особливими освітніми потребами документи, бути знайомими з універсальним дизайном в освіті та розумним пристосуванням; організовувати та проєктувати освітні осередки за принципом універсального дизайну та розумного пристосування

КС-11. Здатність до формування в дітей раннього і дошкільного віку елементарних уявлень про різні види мистецтва і засоби художньої виразності (слово, звуки, фарби тощо) та досвіду самостійної творчої діяльності.

КС-12. Здатність до фізичного розвитку дітей раннього і дошкільного віку, корекції і зміцнення їхнього здоров'я засобами фізичних вправ і рухової активності; організовувати фізично і психологічно безпечне освітнє середовище.

КС-16. Здатність до виховання в дітей раннього і дошкільного віку толерантного ставлення та поваги до інших, попередження та протидії булінгу.

	КС-17. Здатність нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах праці та нести відповідальність за прийнятті рішення. КС-18. Здатність знаходити, опрацьовувати потрібну освітню інформацію, використовувати інформаційно-комунікативні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності та застосовувати її в роботі з дітьми, батьками; орієнтуватися в інформаційному просторі, ефективно використовувати ІКТ та електронні освітні ресурси в професійній діяльності. КС-23. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної; формулювати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей.
Зміст дисципліни	Змістовий модуль 1. Основи теорії навчання впродовж життя <i>ТЕМА 1: Концептуальні основи нової парадигми освіти. Завдання та особливості навчання протягом життя</i> <i>ТЕМА 2: Неперервна освіта як нова концепція «освіти впродовж життя». Роль освіти населення в сучасній соціально-економічній ситуації України.</i> <i>ТЕМА 3: Основні психофізичні закономірності розвитку дітей дошкільного віку, молодшого шкільного віку, підліткового віку, юнацького віку, зрілий вік, похилий вік, старечий вік, кризи та кризові ситуації у житті дітей.</i> <i>ТЕМА 4: Форми психологічного насильства в організаційному середовищі (булінг, мобінг, харасмент)</i> Змістовий модуль 2. Організаційно-методичні аспекти освіти різних категорій населення <i>ТЕМА 5: Психолого-педагогічні особливості навчання здобувачів освіти різного віку. Особливості навчання людей з особливими освітніми потребами, універсальний дизайн. Розвиток особистісних ресурсів дітей, дорослих учнів/слухачів.</i>

	<i>ТЕМА 6: Методи, форми і засоби андрагогічного навчання. Інформаційно-комунікативні технології і освітні системи для різних категорій людей.</i>		
Розподіл годин		ДФН	ЗФН
	Лекційні	14	4
	Практичні/семінарські	14	-
	Лабораторні	12	6
	Самостійна робота	80	110
Критерії оцінювання роботи студентів	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента під час вивчення дисципліни: - підсумковим видом контролю з дисципліни є залік. Загальна оцінка за курс становить суму балів за результати навчальних досягнень студентів під час поточного і підсумкового контролю (100 балів): - оцінку «відмінно» якщо студент набрав 90–100 балів, глибоко і всебічно знає зміст курсу, рекомендовану літературу, наукові першоджерела, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, пов'язує програмовий матеріал із профілем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок. □ оцінку «добре» коли студент набрав 75–89 балів, твердо знає курс і рекомендовану літературу. Добре засвоїв практичні навички, аргументовано викладає матеріал, висловлює свої міркування про ті чи інші психологічні феномени, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу. □ оцінку «задовільно» якщо студент набрав 60–74 балів, в основному знає курс, рекомендовану літературу, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено почувається, виконуючи практичні завдання, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутнім фахом. □ оцінку «незадовільно» коли студент набрав 35–59 балів, не опанував зміст курсу, вкрай слабо знає загальну літературу курсу, не знає наукових фактів, визначень, правил та законів. Часто пропускав лекції та практичні заняття.		

Інформаційне забезпечення (лінк на е-НМЗНД)	Рекомендована література: 1. Архипова С.П. Основи андрагогіки: навчальний посібник. Черкаси, 2002. 124 с. 2. Архипова С.П. Соціально-педагогічні аспекти освіти різних категорій дорослих: монографія. Черкаси, 2013. 354 с. 3. Лук'янова Л. Законодавче забезпечення освіти дорослих: зарубіжний досвід: Українська Асоціація освіти дорослих. Київ, Україна: ТОВ «ДКСЦентр», 2017. 147 с. 4. Освіта дорослих у перспективі змін: інновації, технології, прогнози: колективна монографія /За ред. А.Василюк, А.Стоговського. Ніжин: В-ць ПП Лисенко М.М., 2017. 248с. 5. Пуцов В.І. Особливості навчання дорослої людини: навч. посібник. К.: ЦППО, 2004. 60 с. 6. Сисоєва С.О. Інтерактивні технології навчання дорослих: навчально-методичний посібник. К.: НАПН України, Ін-т педагогічної освіти і освіти дорослих ВД «ЕКМО», 2011. 324 с.
Матеріально-технічне забезпечення	Аудиторія теоретичного навчання, проектор, ноутбук, смартфон, нормативні документи, науково-педагогічна література, презентаційні матеріали.